

ХИТОЙДА ЗАМОНАВИЙ КОНФУЦИЙЛИК

Шоазим Ибрагимович Шазаманов

Сиёсий фанлар доктори, доцент

Ренессанс таълим университети

E-mail: Shozamonov@Mail.ru

Аннотация: Мақолада Хитой Халқ Республикасининг давлатчилик тақомилида ҳал қилувчи ўрин тутган, Хитой халқи сиёсий менталитети ва миллий тафаккурини шаклланишида фундаментал асос сифатида қараб келинган, Конфуций таълимотига бугунги муносабат масаласи ўрганилади.

Калит сўзлар: Шарқ, Хитой, Конфуций, сиёсий маданият, миллий қадрият, ахлоқий кодекс, беш канон, этикет, маънавий маданият, сиёсий тизим.

СОВРЕМЕННОЕ КОНФУЦИАНСТВО В КИТАЕ

Шоазим Ибрагимович Шазаманов

Доктор политических наук., доцент,

Университет образования Ренессанс

Электронная почта: Shozamonov@Mail.ru

Аннотация: В статье рассматривается современное отношение к конфуцианству, которое занимало решающий роль в развитии государственности Китайской народной республики, также оно рассматривался как фундаментальная основа в формировании политического менталитета и национального мышления китайского народа.

Ключевые слова: Восток, Китай, Конфуций, политическая культура, национальные ценности, кодекс этики, пять канонов, этикет, духовная культура, политическая система.

CONTEMPORARY CONFUCIANISM IN CHINA

Shoazim Ibragimovich Shazamanov

*Doctor of Political Sciences., Associate Professor,
Renaissance University of Education
E-mail: Shozamonov@Mail.ru*

Annotation. *The article examines the modern attitude to Confucianism, which plays a decisive role in the development of the statehood of the People's Republic of China, and it was also considered a fundamental basis in the formation of the political mentality and national thinking of the Chinese people.*

Keywords: *East, China, Confucius, political culture, national values, code of ethics, five canons, etiquette, spiritual culture, political system.*

КИРИШ.

Хитой Халқ Республикасининг жаҳон майдонида кечаётган сиёсий жараёнларга таъсирининг кучайиши фонида, хитой сиёсий маданиятининг жамиятдаги ўрни ва ривожланиш хусусиятларини ўрганишни шарт қилиб қўймоқда. Шунингдек, Шарқ олами маданияти, урф одатлари, дунёни англаш, дунёқараш ва идрок этиш қолаверса сиёсий тафаккур, сиёсий бошқарувда ўзига хос тажриба ва улканликка эга бўлиб, алоҳида изланишларни тақозо этади. Шу маънода инсоният цивилизацияларининг бешикларидан бўлмиш, Шарқда Хитойнинг ўрни бўлакча бўлиб, унинг ижтимоий-сиёсий ривожланиш йўллари таҳлили янада долзарблашди.

Янги Ўзбекистон ва ХХРнинг бугунги муносабатлари ўзининг “олтин даври”га кирди, ижтимоий ҳаётнинг турли жабҳаларида хитойликлар кириб келиш жараёни тезлашди. Шу маънода хитойликлар ижтимоий–сиёсий

тафаккурини белгилаб келаётган Конфуцийнинг давлат ва жамиятни қуриш ҳақидаги сиёсий ғоявий қарашларини ўрганишнинг зарурати юзага чиқмоқда.

ТАДҚИҚОТ МЕТОДОЛОГИЯСИ.

Мазкур мақолани тайёрлашда Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг мавзуга доир асар ва нутқлари методологик асос бўлиб хизмат қилди. Мақолада экспликатив ва тизимли таҳлил услублардан, контент таҳлил, қиёсий таҳлил, индукция ва дедукция, тарихий ҳамда воқеалар таҳлили (ивент-анализ) каби тадқиқот усулларида фойдаланилди.

ТАҲЛИЛ ВА НАТИЖАЛАР.

Хитойлик олим Ли Чэнгуэй [李承贵 2008] айтади, бугунги хитой конфуцийлиги асосан бешта - диний, сиёсий, фалсафий, ахлоқий ва кундалик каби асосий бешта таркибий қисмни ифода этади. Жэнь Цзюй [任继愈1994] ва [李申, 2005] фикрича дин икки қисмдан, яъни моҳият ва танадан (сирти)дан. Тана – бу сиртқи кўрниши, эътиқод, ўқиш учун мумтоз асарлар, маросим, дин арбоблари томонидан амалга ошириладиган амаллар ва б.ш.қ.лар.; моҳият – бу иймон, яъни яратган билан одамлар ўртасидаги муносабат. Конфуцийлик унинг барча атрибутларини қамраб олади. Осмонга эътиқод ва этик қарашлар конфуцийликнинг бир қисми ҳисобланади. Сиртининг катта қисмини мумтоз асарлар “ чор китоб ва беш канон” (чор китоблар: “Лунь юй” 论语, “Мэнгзы” 孟子, “Дасюе” 大学, “Чжунъюн” 中庸 ; беш канон: “Ицзин” 易经, “Шуцзин” 书经, “Шицзин” 诗经, “Лицзи” 礼记, “Чуньцю” 群秋); маросим–осмонга қурбонлик, Конфуцийга ва аجدодларга; тарбия услуби–ғазаб учун жазолаш ва шахсий истакларини чеклаш; маросим доирасида–Конфуций ибодатхонасини зиёрат қилиш. Иккала муаллиф ҳам

конфуцийликни ҳаётдан орқада қолгани учун танқид қилади: конфуцийликда замонавий жамиятга мослаша олмайдиган элементлар, шунингдек, замонавий Хитойнинг қонунларига мувофиқ келмайдиган жиҳатлар эътироф этилиб, хитой жамиятини ривожланишдан чеклайди. Бу, масалан, урта назария устуни (ҳокимиятнинг фуқаролар устидан мутлоқ ҳукмронлиги, ўғилнинг отага ва аёлнинг эрига сўзсиз итоати-қадимги Хитой ахлоқ нормалари), осмон амри, илоҳий кучга ишонч ва баъзи бир маросимга амал қилиш қоидалари.

Сиёсий конфуцийчилик Хитой бугунги жамиятида унинг йўналишларидан бири бўлиб, “мурувват ва ишонч”, “халқ ҳаётнинг асоси”, “хушфъеллик” халқни мафкуравий бошқаришнинг асоси бўлди [李承贵 2008],[牟宗三, 1993] ва [李申, 2003]. Конфуций фаолияти, унинг Космос ва инсон ҳаёти табиий қонунлар тўғрисидаги қарашлари “Лунъюй” асарида баён этилган; билиш методи “ таълим усули – бу билимларни ўрганиш усули эмас, балки таълим усули” қоида кўринишида таърифланади [李承贵, 2008]. Хэ Линь[贺麟, 2005], Го Циюн [郭齐勇, 1996], Чэн Чжунъин [成中英, 1988] ва Ду Вэймин [杜维明, 1997] эса ушбу қарашларнинг вакиллари ҳисобланишади.

Конфуцийликнинг ахлоқий кодекси “Конфуций ва Этикет Чжоу-гун (асли исми 且, сиёсатчи, Чжоу сулоласи ҳукмдори)”да кўрсатилган, конфуцийлик маънавий асосини эса инсонпарварлик ва адолат ташкил этади. Жэнь Цзиюй [任继愈1994] ва[张岱年 · 2009] ушбу қарашлар вакиллари ҳисобланишади.

Хитой интеллектуал жамоатчилигида конфуцийлик гуманизми “табиийлик” мафкураси контекстида қаралади. Бу қарашнинг хос вакиллари: [Ту Кэго 涂可国 , 2014], [Чжу Гуанлэй朱光磊, 2015], [Чэнь Ясинь陈亚新, 2005] ҳисобланишади. Масалан, Лю Чжаовэй [刘兆伟, 2006] ва ЧеньЛай

[陈来, 2011] конфуцийликнинг “олтин ўрталик таълимоти (чжун юн, 中庸)”, “маданиятлийлик (ли 礼)”, “инсонпарварлик (жэнь 仁)” каби мафкуравий қарашларини юксак баҳолашади. Ушбу муаллифлар фикрича айтишга эришган таълим гармоник /уйғун/ жамиятни шакллантириш имконини беради.

Турли даврларда турли муаллифлар бугунги хитойликларнинг кундалик ҳаётида Конфуций таълимотининг кенг тарқалишида замонавий конфуцийлик ривожланишининг кейинги истиқболларини кўрдилар. Улар конфуцийлик таълимоти асосларини нафақат тақдим қилидилар, балки уларни конфуцийликнинг мафкураси руҳида тарбиялаш гоёси тарафдорларидир. Ушбу қарашлар вакиллари У Гуан [吴光, 2003] ва Гун Пэнчэнлар [龚鹏程, 2002] ҳисобланишади¹.

Конфуцийлик фалсафий таълимот ҳисобланади, унда фалсафий таълимотнинг космос ҳақидаги тасаввурлар, инсон ҳаёти ва билиш методининг барчаси муассам.

Хитой сиёсий тузумида феодал бошқарувнинг узок асрлар давом этиши, бошқарувда анъанавий-сиёсий тартиботларнинг яқин даврларгача ўзгартиришларсиз сақланиб қолинишига олиб келди. Авторитар идора этиш усули Хитой сиёсий тузумининг ажралмас қисмига айлантирилди. Бу эса ҳокимиятни мутлақ мартабали шахс қўлига тўпланишига сабаб бўлди. Хитойнинг миллий қадриятларига айланган авторитар тузум мамлакатда сиёсий вазиятлар кескин паллага кирган бир пайтда, жамият осойишталикни таъминлаш, ҳавфсизлик чора-тадбирларини кўриш, барқарорликни кафолатлашнинг ишончли қуролига айланди.

Хитойда бундай тузумнинг узок давом этиши табиийки, Ғарбга хос демократия ва парламент тузумини халқ томонидан қабул қилиш имконини

¹ Цзя Хуэйминь. Основные доминанты традиционной культуры в современном Китае// Culture and Civilization. 2017, Vol.7, Is.1A
www.sharqjurnali.uz

бермаган. Хитой демократиясининг фарқли хусусиятлари деганда, ушбу жиҳатларига эътиборни қаратиш мамлакатда кечаётган ислохотлар моҳиятини англаш бир қадар енгил кечади.

Жамият тараққиёти ва ҳаёти турмуш тарзининг ўзгариши билан инсонларда маънавий бойликга бўлган эҳтиёж ҳам борган сари ортиб борадики, бу барча жамиятларга хос ҳодиса. Шу сабаб маънавий тетиклик ва баркамоллик жамият барқарорлигини таъминловчи асосий унсурга айланмоқда. Маънавий камолот дейилганда жамиятни соғлом фикрлайдиган, тараққиётни тўғри идрок этиш назарда тугилади. Жамиятда бундай карашларнинг шаклланиб бориши инсонлар онгида олға силжиш, фикрлар турли туманлиги, улардаги эътиқод ва ғояларнинг жамият ривожига ва унинг барқарорлигига қанчалик даражада фойдаси тегаётганлигини акс эттириб туради.

Маънавий маданият умуман маданиятнинг шакли бўлсада, аммо жамият тараққиёти учун келтирадиган фойдаси, инсонлар фикр доираси кенгайишига сабаб бўлгани учун ҳам моддий маданиятдан юқори туради. Агар инсонларда фикр доираси кенгаймаса, дунёвий билимларини бойитишдан тўхтаб илмий карашлар ўрнига диний эътиқод ёки ноилмий ғоялар билан сиёсат оламига кириб борилса, бу ҳолат жамиятдаги барқарорликка салбий таъсир кўрсатиши аниқ. Жамият нотўғри ёки кўр кўрона бошқарув таъсирига тушиб қолса жамиятни ларзага келтириб унда тартибсизлик ҳолати юзага келишига сабаб бўлиши мумкин. Мисол учун сўнгги йилларда авж олган дин йўлида қурбон бўлиш, бор мулкидан воз кечиш, “илоҳий йўллар” билан касалликни даволаш каби кўплаб ақлга сиғмайдиган илмий асосланмаган фикрлар, феодализм давридан сарқит қолган ирим -сиримлар каби жамиятдаги “қора” ҳаракатлар нафақат мамлакатда нотинчлик, балки жамиятда тартибсизликни келтириб чиқарди, инсонлар соғлигига тиклаб бўлмас даражада зиён етказди, дунёни таниш, дин эркинлиги, руҳий камолотга интилиш каби кўплаб билим билан боғлиқ жараёнларга салбий таъсир ўтказди. Маънавий камолот ва

www.sharqjurnali.uz DOI: 10.5281/zenodo.14743672

инсонлардаги руҳий ва қалбан соғломлик ҳамда маданий ҳаракатлар ўзаро чамбарчас боғлиқдир. Агар инсонда билим ва маданият юқори бўлса, у жамиятдаги ноҳўя ҳаракатларни фарқлайди, адолат меъёрларига тўғри келмайдиган, ноҳақликка йўл қўйиладиган вазиятларда ақлига таяниб қарши чиққани ҳолда ўзини идора эта олади ва ижобий ҳаракатлари билан жамиятда зиддиятлар ечимини топишда кўмаклашади, ундаги тартибларнинг янада мустаҳкамланишига ҳисса қўшади.

XXР сиёсий тизимининг фаолият кўрсатиш механизмига анъаналарнинг таъсири қуйидаги шаклларда ифодаланади. *Биринчидан*, миллий хулқ атвор меъёрлари анъаналар XXРдаги ҳокимият муносабатлари субъектларнинг сиёсий ҳатти – ҳаракатларининг ёпиқ турини таъминлайди. *Иккинчидан*, Конфуций анъаналари меъёрий қийматга эга замонавий Хитой жамиятининг сиёсий, ахлоқий ва ҳуқуқий нормалари ва қадриятлари шаклида “кучли давлат”, “сиёсий тартиб ва интизом”, “сиёсий барқарорлик”, “ватанпарварлик”, “миллий бирдамлик” ва бошқа қадриятлар амалдаги ҳукумат ва жамиятга таъсир кўрсатади. Бугунга келиб Хитой Халқ Республикасини модернизация қилиш жараёнлари маданий қадриятларга асосланганлиги аниқлашилмоқда. Ва қуйидагиларда намаён бўлмоқда:

- замонавий режалар ва лойиҳаларни ишлаб чиқиш XXРнинг расмий сиёсий ҳужжатларида эълон қилинган ислохотлар;
- миллий анъаналар асосида ривожланаётган “социалистик маънавий цивилизация”ни барпо этиш;
- “Қадимийликдан замонавийлик йўлида фойдланиш” шиорини рўёбга чиқариш ва бунда сиёсий институтлар ва тамойилларни миллий маданиятнинг ўзига хос хусусиятларига мослаштириш;
- XXР замонавий маданиятида Хитой давлатчилиги анъаналарининг ўзига хос хусусиятларини аниқлаш ва таҳлил қилиш;

- Хитой давлатчилигининг хитой хусусиятларига хос социализмнинг маънавий таркибий қисми контекстида конфуций анъаналарининг таъсирини аниқлаш;

- миллий анъаналарнинг замонавий Хитой сиёсатининг муайян соҳалари, мавзулари ва йўналишларига бўлган таъсирини ўрганиш: сиёсий маданият, иқтисодиёт, миллий муносабатлар, ҳуқуқ ва давлат бошқаруви ва бошқалар;

– Конфуций анъаналарининг ХХР ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий ҳаёти воқеликларига мослашиш муаммосини таҳлил қилиш;

– миллий синологияда назарий ва услубий таснифлар доирасидаги ХХР сиёсий анъаналарини аниқлаш;

– ХХРдаги замонавий ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий жараёнларни давлат томонидан бошқаришнинг анъанавий сиёсий ёндашувларини ўрганиш. Анъана ХХРнинг замонавий сиёсий жараёнида муҳим ўрин эгаллашда давом этмоқда, бунда сиёсий тизимнинг барқарорлиги жамиятда сиёсий тартиб ўрнатишнинг асосий шарти. Этник миллий ва ижтимоий – сиёсий ғоялар анъаналарнинг таркибий қисми сифатида сиёсий ривожланишнинг барқарорлигини белгилайди².

Юқоридагилар ўз навбатида Хитой сиёсий маданиятини қайта идрок этиш имконини беради. Шарқда цивилизациянинг наъмуналаридан бўлган Хитойда бутун жамият ижтимоий – иқтисодий ва сиёсий ҳокимият институтлар ривожда сиёсий маданият муҳим ўрин тутди. Зеро хитой сиёсий маданиятининг ривожланишида кўплаб омиллар таъсирини ўтказди. Тадқиқотчилар фикрича, Хитой сиёсий маданиятининг шаклланишида диний эътиқод, конфуцийлик, даосизм, легизм, буддизм ва б.ш.қ.ларнинг таъсири катта бўлди. Хитой сиёсий маданиятининг муҳим хусусияти минг йиллар

² Сущенко М.А. Концепт традиционного и модернизационного политического развития современного Китая в отечественной синологии//Гуманитарные исследования в восточной Сибири и на дальнем востоке • № 2 • 2017- Стр. 19 -20.

давомида географик жойлашувига кўра жаҳон цивилизациясининг бошқа марказлардан айро, маълум даражада автоном тарзда ривожланиб келди. Хитойнинг бундай биқик ҳолатда бўлиб келганлиги, хитойликларнинг сиёсий муносабатлари, мамлакатнинг географик жойлашувига ўз таъсирини ўтказмай қолмади. Хитой – “Ўрталиқ давлат”ни дунёнинг сиёсий ва иқтисодий маркази сифатида тасаввур қила бошлади. Хитойда кўплаб маданий - иқтисодий, социомаданий ва сиёсий соҳаларида қилинган янгиликларнинг бошқа халқлар томонидан ўзлаштирилиши хитойликларнинг мамлакатига бўлган ишончини мустаҳкамлади. Асрлар ўтди, аммо бундай ғоялар Хитой жамиятининг турли қатламлари сақланиб қолди ва улар мамлакатнинг ички ва ташқи сиёсатида ўзини намаён этди.³

Биқиклик ҳолатида бўлганига қарамай, Хитой сиёсий маданияти юксалишда давом этди, айрим жиҳатларда, баъзи бир олимлар фикрига кўра, қайси бир маънода Ғарбдан олға кетди. Бундан ташқари, Хитой тарихининг императорлик даври хитойликларнинг юқорида тавсифлангандек, мамлакатнинг марказлаштирилган ҳолати ҳақидаги ғояларини мустаҳкамлашга сезиларли таъсир кўрсатди.⁴ Ушбу таълимот конфуцийликда назарий асосга эга бўлди. Хитойда кучли марказлаштирилган император ҳокимиятининг узоқ давом этиши жамиятга ғоявий ва сиёсий таъсир кўрсатишнинг кучли воситаси бўлиб, давлатда барқарорлик ва тартибни сақлашнинг асоси бўлиб хизмат қилди. Ҳаттоки, ҳозирги ривожланиш босқичида ҳам, хитойликлар аксарият ҳолатларда давлат ҳокимиятининг ҳаракатларига аралашмайди. Улар давлат ва жамият ўртасидаги муносабатларда мамлакатда шаклланган тотувликни бузулишни истамагани учун ҳам бундан қочишади. Хитойнинг асрлар давомида шаклланган анъанавий сиёсий маданиятини социологик нуқтаи назардан таҳлил қилиш

³ Говров С.Н. Политическая культура // Социокультурная антропология: история, теория, методология. Энциклопедический словарь. – М.: Академический проект, Константа, 2012. – С. 733 -740.

⁴ Глуценко В.В. Политология: системно – управленческий подход. – М.: ИП Глуценко В. В., 2008. – 160с.
www.sharqjurnali.uz

уни умумлашган шаклда жамият сиёсий тизими мавжудлигининг ўзига хос усули сифатида кўрсатишга имкон беради.

Унинг кейинги ривожланиши сиёсий соҳанинг мавжудлиги, фаолияти ва ривожланишнинг барча тажрибаси билан ва уни ташкил этувчи объектив (ижтимоий - иқтисодий) ва субъектив омилларнинг кенг мажмуи таъсирида бўлган реал жараён натижаси бўлиб, бу Хитой сиёсий тизимининг моҳияти, ҳам анъанавийлик, ҳам модернизм элементлари билан боғлиқ. А.Р. Мелников “Хитой жамиятининг барча тизимларида модернизация жараёнини тезлаштириш, замонавий сиёсий қурилманинг маънавий асосларини яратиш, иқтисодий ислохотлар билан биргаликда имкониятларини изламоқда”⁵ деганда фикрда ҳақ албатта.

Бундай ҳолда, сиёсий тизимнинг ўзгариши ҳақида гапириш мумкин, бу жамиятнинг сиёсий маданияти тараққиётида ҳам намоён бўлади, бу одамларнинг сиёсий ҳаётдаги миллий хулқ – атвор анъаналарини белгилайди, бутун сиёсий жараённинг тарихий давомийилигини таъминлайди. Хитойлик тадқиқотчи Цзя Хуэйминь фикрича, “Миллий маданият – бу белги ва рамзлардан иборат бўлиб, миллатни бошқа миллатлардан фарқловчи жиҳат”⁶.

Жумладан, дастлаб тарихий муаммоларини ҳал этиш фонида хавфсизлик, барқарорлик, ижтимоий - иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш, истиқболда минтақавий интеграция ечимларини топишда ташкил этилган ШХТнинг бошқарув механизмлари моҳиятида Хитой сиёсий-маданиятига хос маълум элементлар борлиги кузатилади. ШХТнинг узок муддатли режалар тузишга амал қилиш унинг сиёсий анаъналаридан келиб чиқади. Хитой геосиёсий маданиятида ҳозир ҳам анъанавий ёндошувлар устувор аҳамият касб этади. “Хитой сиёсий маданияти қамрови кенгайиши асосан ички муаммоларнинг маъқул ечими сифатида қараб келинган.

⁵ Мельников А.П. Политическая культура Китая// Весн. Брэсц. Уни-та. Сер.ІФілософія. Палігалогія. Сацыялогія – 2012, № 1. – С.76-81.

⁶ Цзя Хуэйминь. Основные доминанты традиционной культуры в современном Китае. Culture and Civilization. 2017, Vol.7, Is.1A. P. 130.

Қадимдан ерларни экстенсив ўзлаштириш, қўшни давлатлар билан маданий ассимиляцияга интилиш, хитой ойкуменаси эгоцентрик моделига мос эди. Энергиянинг марказдан четга ҳаркатланиши, таъсир доиранинг кенгайиши – анъанавий хитой маданияти, континентал цивилизациянинг муддаоларига мос худуд кенгайишининг амалдаги реал имкониятларига эга”⁷.

ХУЛОСА.

Юқоридагилардан хулоса ўрнида таъкидлайдиган бўлсак, 1) Конфуций таълимоти бугун ҳам Хитойда ўзининг тарфадорларига эга. 2) “Хитойга хос социализм” ни қуриш давлат назарияси моҳиятида ҳам амалда Конфуцийнинг фалсафий – сиёсий қарашлари ётади. 3) Хитойнинг халқаро муносабатлар ташқи сиёсатида ҳам анъанавий қарашлар мужассам бўлиб, Конфуцийнинг ўғитларига амал қилинмоқда. 4) Конфуцийлик назариясига асосланган Хитой сиёсий маданият моделининг мазмунида цивилизациявий омилнинг роли ва ўрни ҳам катта. Зотан бу цивилизациянинг атрофдаги халқлар маданиятига таъсири кун сайин ортиб бормоқда. Шу маънода бугунги Хитой жамиятида кечаётган жараёнларини илмий доираларда ўрганиш муҳим аҳамият касб этади.

Фойдалиниланган адабиётлар рўйхати

1. Цзя Хуэйминь. Основные доминанты традиционной культуры в современном Китае//Culture and Civilization.2017, Vol.7, Is.1A
2. Суценко М.А. Концепт традиционного и модернизационного политического развития современного Китая в отечественной синологии//Гуманитарные исследования в восточной Сибири и на дальнем востоке • № 2 • 2017- Стр. 19 -20.

⁷ Анохина В.В. Культурные традиции и парадоксы модернизации современного Китая
<https://core.ac.uk/download/pdf/290214858.pdf>

3. Говров С.Н. Политическая культура// Социокультурная антропология: история, теория, методология. Энциклопедический словарь. – М.: Академический проект, Константа, 2012.-С. 733 -740.
4. Глущенко В.В. Политология: системно –управленческий подход. – М.: ИП Глущенко В. В.. 2008.- 160с.
5. Мельников А.П. Политическая культура Китая// Весн. Брэсц. Уни-та. Сер.1Філасофія. Паліталогія. Сацыялогія – 2012, № 1. – С.76-81.
6. 周易、易经、易学的概念区别
[/http://www.yjfschyjy.com/shownews.asp?cid=47&id=120](http://www.yjfschyjy.com/shownews.asp?cid=47&id=120)